

Sievin Kenkäkankaan tuulivoimapuisto

YVA-ohjelmavaiheen lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot

Digita Oy

Digitan antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta.

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutusten arvioinnissa.

Antennitelevision vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv lähetyksen näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv

21.11.2022

signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv-lähetysasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeää, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Elisa Oyj

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Yhteisvaikutukset

Keski-Pohjanmaan maakunnassa 20 km säteellä Kenkäkankaan hankealueesta on huomattava määrä eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita. Hankealueen sijainnissa Keski-Pohjanmaan maakunnan ja Toholammin kunnan rajalla korostuukin ylimatekunnallinen näkökulma laadittavien selvitysten ja ennen kaikkea yhteisvaikutusten arvioinnin kannalta niin tuulivoimaloiden kuin sähkönsiirtovaihtoehtojen osalta. Eri hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi onkin syytä tehdä perusteellisesti erityisesti luonto- ja maisemavaikutusten sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten osalta.

Arvioinnissa tulee huomioida erityisesti Fingridin Jylkkä-Alajärvi voimajohtohankkeesta ja Toholampi-Lestijärven tuulivoimapuistosta aiheutuvat yhteisvaikutukset. Toholampi-Lestijärven tuulivoimahanke sijoittuu lähimmillään noin 3 km etäisyydelle Kenkäkankaan alueesta, joten melun ja välkkeen yhteisvaikutusten arviointi tulee perustua mallinnuksiin. Hankkeet sijoittuvat maakuntien väliselle erämaa-alueelle, joten maisemavaikutusten arvioinnissa on tarpeen tarkastella arvokkaisiin maisema-alueisiin ja kulttuuriympäristöihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi vaikutuksia arvokkaisiin luontokohteisiin.

Sähkönsiirron osalta tulee huomioida erityisesti eri hankkeiden yhteisvaikutukset valtakunnallisesti arvokkaaseen Lestijoen maisema-alueeseen, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä maankäyttöön.

Yhteisvaikutusten arvioimiseksi ja etäisyyksien määrittämiseksi asiakirjojen karttaesityksissä tulee esittää muiden hankkeiden tarkemmat rajaukset sekä vähintäänkin alustavat sähkönsiirtoreiitit.

Vaikutukset maisemaan ja maankäyttöön

ELY-keskus toteaa, että sähkönsiirto on olennainen osa hanketta ja valitun sähkönsiirtoreitin ympäristövaikutukset tulee arvioida samassa laajuudessa kuin tuulivoimaloiden vaikutukset.

Osa arviointiohjelmassa esitetyistä sähkönsiirtovaihtoehdoista kulkee valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen halki ja osa reiteistä sijoittuu lähelle Toholammin kunnan taajama-alueita. ELY-keskus katsoo, että tarkasteluvaihtoehtoihin tulisi lisätä maakaapelointi VAMA-alueen osalta sekä johtolinjaus itäpuolella jo sijaitsevaan voimajohtoon. Sähkönsiirtoreiitien pituudet olisi hyvä esittää kuvauksissa.

Arviointiohjelman nykytilan kuvauksessa on esitetty Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava ja sen merkinnät. Hankkeen vaikutusalue ja sähkönsiirto ulottuvat kuitenkin myös Keski-Pohjanmaan alueelle, joten arvioinnissa tulee kuvata myös hankkeen vaikutuksia Keski-Pohjanmaan maakuntakaavaan. Arviointiselostuksessa tulee esittää myös voimassa olevien muiden kaavojen kaavarajaukset. Yleisesti karttaesitysten osalta

21.11.2022

tulee huolehtia, että selkeyden vuoksi niissä tulee esittää selitteet sekä muut mahdolliset merkinnät kuten bufferialueiden kilometritiedot.

Arviointiohjelmassa on esitetty maisemavaikutusten arvioinnissa yleisesti käytettyjä, saatavilla olevissa oppaissa kuvattuja etäisyysvyöhykkeitä. ELY-keskus muistuttaa, että hankkeen voimat ovat huomattavasti oppaissa tarkasteltua kookkaampia, joka tulee huomioida etäisyysvyöhykkeiden määrittämisessä ja maisemavaikutusten arvioinnissa.

Vaikutukset linnustoon

YVA-ohjelmassa on pääosin tunnistettu tuulivoimahankkeen mahdollisia vaikutuksia linnustoon ja tuulivoimamylyjen alueella onkin ansiokkaasti tehty useampi laskenta. Ohjelman mukaan pesimälinnustoselvityksiä ollaan laatimassa myös vaihtoehtoisilta sähkönsiirtoreiteiltä. Arviointiohjelmasta puuttuu kuitenkin tarkempi esitys kartoitusmenetelmästä ja ajan käytöstä, jolloin on vaikea ottaa lopullista kantaa kartoituksien riittävyteen.

ELY-keskus muistuttaa, että suunnitteilla olevien selvityksien lisäksi voimajohtoreiteiltä tulee selvittää törmäysalttiiden lajiryhmien elinympäristöt, kuten metsäkanalintujen soidinpaikat. Pesimälinnustoselvityksessä tulee myös huomioida eri lajiryhmille soveltuvat ajankohdat. Arvioinnissa tulee huomioida pöllö- ja metsäkanalintujen luontaiset kannanvaihtelut. Yhtenä vuotena suoritettavat laskennat eivät välttämättä anna luotettavaa tietoa näiden ryhmien lajimäärien esiintymisestä alueella ja alueen merkityksestä tietyille lajille.

Toholammille suuntaavan reitin VE B vaihtoehdolle tulee huomioida linnustollisesti arvokkaiden alueiden (Kopsanneva, Höyläsalonneva ja Ritaneva) sijoittuminen reitin pohjoispuolelle ja arvioida reitin vaikutusta alueella esiintyvään linnustoon. Reittivaihtoehto sijoittuu maakotkan revierille (*paikan nimi poistettu*). Keski-Pohjanmaa on vaarantuneelle maakotkalle tärkeä esiintymisalue. Maakotkan maastoselvityksissä ja vaikutusten arvioinnissa tulee hyödyntää Metsähallituksen kehittämää menetelmäohjetta, joka sisältää mm. elinympäristö- ja törmäysmallinnuksen laadinnan (Metsähallitus 2022, toim. Tikkanen, H.).

Vaikutukset eläimistöön

Suomenselän alueella elävällä metsäpeurakannalla on valtakunnallisessa mittakaavassa suuri merkitys lajille. Arviointiohjelmassa ei ole kuvattu lajin selvitys- ja vaikutusten arviointimenetelmiä tarkemmin. Vaikutusten arviointitarve korostuu erityisesti vaihtoehdossa VE B. Luonnonvarakeskuksen välittämän tiedon mukaan metsäpeuran on todettu jossain määrin välttävän voimajohtoreittejä. Alueen merkitys lajille ja voimajohtoreittien mahdollinen vaikutus metsäpeuralle tulee selvittää Luonnonvarakeskuksen tietoja hyödyntäen.

Leveät voimajohtoreitit voivat muodostaa leviämiseen tietyille lajeille, kuten liito-oravalle. Hankealueelle suunniteltu kohdennettu liito-oravakartoitus lajille potentiaalisiksi tunnistetuilla alueilla on erityisen tärkeä uusilla johtaukeilla ja reunavaikutuksen kautta niiden vaikutusalueelle.

Vesistövaikutukset

Osa voimajohtoreiteista ylittää Lestijoen, joka on Natura 2000-aluetta. Arvioinnissa tulee kuvata rakentamisen aikaiset vesistövaikutukset sekä mahdolliset toimenpiteet, jolla voidaan ehkäistä tai vähentää vesistöön ja erityisesti Lestijokeen aiheutuvia haittoja.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, viihtyvyyteen ja elinoloihin

ELY-keskus toteaa, että toiminnasta ei saa muodostua naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta haittaa aiheuttavia alueita. Lähtökohtaisesti tuulivoimalat tulee sijoittaa siten suhteessa asutukseen, etteivät melunohjearvot ja välkkeen suositusarvot ylity. Toholammille sijaitsevat loma- ja asuinrakennukset jäävät kartatarkastelun perusteella yli 2 km päähän voimaloista, mutta esimerkiksi välkevaikutusten osalta suositusarvot saattavat ylittyä. Laadittavien selvitysten perusteella tuulivoimaloiden sijaintia tuleekin muuttaa tai tarvittaessa jättää suunnitelmasta pois. Arviointiselostuksessa tulee myös ilmoittaa montako asuin- ja lomarakennusta / asukasta jää kullekin melu- ja välkevyöhykkeelle.

Vaikutukset ilmastoon ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

Arvioinnissa tulee selvittää sähkönsiirron vaikutukset hiilinielujen määrään. Rakentamisessa syntyvien maanaineisten määrä tulee arvioida ja niiden hyödyntämis-/loppusijoitusmahdollisuudet sekä niistä aiheutuvat vaikutukset.

21.11.2022

Pohjavesi

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tehnyt yhteistyössä Kannuksen Vesiosuuskunnan kanssa pohjavesitutkimuksia Kannuksen kaupungissa ja Sievin kunnassa sijaitsevalla Eskolanharjun pohjavesialueen ja Vääräjoen välisellä alueella. Tutkimuksessa selvitettiin vuosina 2014–2015 Eskolanharjulta itään suuntautuvan laaksoalueen peitteisten harjukerrostumien laajuutta ja yhtenäisyyttä sekä alustavasti myös pohjavesipotentiaalia.

Tutkimuksissa Eskolan ja Markkulan pohjavesialueiden välisellä alueella havaittiin karkearakeisia (Hk/Sr) maalajeja hienojen (Sa/Si) maalajikerrosten alapuolella ja on mahdollista, että Eskolan ja Markkulan pohjavesialueiden väliselle alueelle tulee luokiteltavaksi uusi pohjavesialue. Sähkösiirtovaihtoehto VE A Kenkängas-Kukonsyrjä on suunniteltu ko. alueelle.

Liikenne

Kenkäkankaan YVA-ohjelmassa esitetty suunnitelma liikenteellisten vaikutusten arvioinnista sekä hankealueen nykytilan kuvaus liikenteellisestä näkökulmasta vaikuttavat pääosin riittävästi. Hanketoimijan tulee arvioida hankkeen liikennevakuutuksia vertaamalla hankkeen aiheuttamia kuljetusmääriä suhteessa teiden nykyisiin liikennemääriin. Liikenteellisiä vaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida kaikki eri liikennemuodot ja vaikutukset alueen asukkaille sekä kuvata ne toimet, joilla liikenteestä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia pyritään minimoimaan. Lisäksi on tärkeää huomioida myös liikenteelliset yhteisvaikutukset muiden hankealueen lähialueille suunniteltujen tuulivoimapuistojen ja isojen rakennushankkeiden kanssa.

Kenkäkankaan tuulivoimapuiston YVA-ohjelmassa on kerrottu kuljetusten toteutuvan joko Kokkolan tai Kälviän satamasta. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella on käynnissä suunnittelu valtatie 28 parantamisesta Kokkolan kohdalla. Suunnittelualue ulottuu valtatiellä 8 Kirkkolehdon kiertoliittymästä valtatie 28 liittymään. Hankkeen tiesuunnitelma valmistuu syksyllä 2022. YVA-selostuksessa tulee kuvata valittava kuljetusreitti kokonaisuudessaan sekä pohtia myös keinoja, joilla liikenteellisten vaikutusten lieventämiseen pyritään. Erikoiskuljetusten takia voidaan myös joutua esimerkiksi lieventämään liittymäalueita tai poistamaan liikennemerkkejä, valaisimia ja portaaleja väliaikaisesti. Hanketoimijan tulee huomioida, että tieverkon kunnosta tulee huolehtia myös tuulivoimalan rakennustöiden valmistuttua siten, että tieverkolle tehdyt väliaikaiset toimenpiteet tulevat korjatuksi ja kuljetusten mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle korjataan viiveettä. Tämä on erityisen tärkeää liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tieverkolla. Tien rakenteeseen ja tienvarsilaitteisiin kuljetusta varten tehtäviin muutoksiin pitää saada tienpitäjän lupa ennen erikoiskuljetusten toteuttamista. Lupia myöntää Pirkanmaan ELY-keskus.

YVA-ohjelmassa on myös esitetty mahdollisia voimajohtolinjauksia. Suunniteltujen voimajohtolinjauksien sivuuttaessa tai ristessä maanteita on huomioitava Väyläviraston ”Sähkö- ja telejohto ja maantiet” -ohje (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) ja siinä esitetyt periaatteet johtojen sijoittamisesta maantien läheisyyteen. Mikäli voimajohtojen linjausten varrelle sattuu tiedossa olevia tienparannustöitä, joissa esimerkiksi tietä siirretään tai levennetään, on tämä huomioitava johtojen ja rakenteiden sijaintipaikkaa valittaessa. Valitun voimajohtolinjauksen rakenteet tulee myös sijoittaa maanteiden suoja-alueiden ulkopuolelle. Maantien suoja-alue ulottuu seutu- ja yhdysteiden osalta 20 metrin sekä valta- ja kantateiden osalta 30 metrin etäisyydelle maantien ajoradan tai, jos ajoratoja on useampia, lähimmän ajoradan keskiliinjasta.

Fingrid Oyj

Yleistä

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämismääräsuhteet. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliittymäehtojen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liittymäehtojen lisäksi voimallisten liittymisehtojen lisäksi voimallisten liittymisehtojen tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniikan vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniikan vaatimukset. Kustakin liittymästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

21.11.2022

Tuulivoimapuisto

Fingrid laatii sähkösiirtoverkkojen kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena yhteistyössä voimantuotantoa suunnittelevien tahojen ja verkkoyhtiöiden kanssa. Alueella on vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita, joten liityntäratkaisuihin liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Esitetyt selvittävät liityntäpisteet Ullavassa ja Kukonkylässä vastaavat käytyjä keskusteluja Fingridin kanssa.

Fingridin 400+110 Jylkkä – Alajärvi YVA-menettely

Fingrid suunnittelee uutta 400+110 voimajohtoa Kalajoen Jylkän ja Alajärven väliin (katso lisätiedot <https://www.fingrid.fi/jylkka-alajarvi>). Hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely on käynnissä ja YVA-selostuksen oletetaan valmistuvan loppuvuodesta 2022. Johtoreitteihin on tehty arviointiohjelmavaiheen palautteen perusteella tarkistuksia, joilla tavoitellaan ympäristövaikutusten lieventämistä.

Tuulivoima-alueen liityntäjohdot näyttävät sijoittuvan joko Fingridin Jylkkä-Alajärvi johtoreittien rinnalla tai paikalla Lestijokilaakson maisema-alueella. Fingrid on saanut kyseiselle maisema-alueelle suunnittelemaan johtoreiteistä runsaasti palautetta ja siksi YVA-selostusvaiheeseen on suunniteltu myös Lestijokilaakson maisema-alueen kiertävä vaihtoehto. Pyytäisimme tuulivoimatoimijaa olemaan yhteyksissä Fingridin Jylkkä - Alajärvi-YVA-menettelyn asiantuntijoihin tiedonkulun, yhteisvaikutusten ja mahdollisten yhteensovittamisen haasteiden vuoksi.

Fingridin nykyiset voimajohdot

Tuulivoima-alueen reunassa sijaitsevat Fingridin 400 kV (kilovoltin) voimajohdot Pikkarala-Alajärvi ja Pyhänselkä-Alajärvi (kuva 1). 2 x 400 kV voimajohtoja varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 94,5 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 74,5 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat ulottuvat nykyisin molemmin puolin 26 metrin päähän voimajohtojen keskilinjoista. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohtojen rakennusrajat siten, että rakennusrajoitus koskee koko 94,5 metriä leveää johtoaluetta.

Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillisen risteämälausunton. Risteämä voi olla esimerkiksi tuulivoimala, johto, tie, alikulku, maanmuokkaustoi-
menpide, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohtojen läheisyyteen. Risteämälausunto tulee pyytää, vaikka suunnitelma olisi osoitettu kaavassa. Lausuntopyyntö voi lähettää osoitteeseen Fingrid Oyj, Risteämälausunnot, PL 530, 00101 Helsinki tai sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Voimajohtojen rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueiden-hyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/>. Oppaasta saa lisätietoa kaavamerkinnoista ja edellä käsitellyistä suunnittelukysymyksistä.

Fingrid Oyj:llä ei ole muuta kommentoitavaa arviointiohjelmasta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Kuva 1. Fingridin voimajohdot. (ei esitetä tässä)

21.11.2022

Fintraffic Lennonvarmistus Oy

Fintrafficin lennonvarmistus antaa ilmailulain 158 § mukaisia lausuntoja lentoesteistä lentoesteluvan hakemista varten. Lausunnossa otetaan kantaa kohteen mahdollisiin vaikutuksiin lentoturvallisuuteen sekä lentoliikenteen sujuvuuteen ja tarvittaessa rajoitetaan kohteen maksimikorkeutta. Lentoliikenteen sujuvuuden arvioinnissa Fintrafficin lennonvarmistus käyttää yhteistyössä Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom in kanssa sovittuja lausuntoperiaatteita ja tarvittaessa rajoittaa esteiden korkeuksia niiden mukaisesti. ArcGIS -muotoinen paikkatietoaineisto lentoesterajoituksista on ladattavissa Fintrafficin verkkosivustolta osoitteesta Lentoesteet paikkatietoaineistona | Fintraffic

Tätä aineistoa käyttämällä voi suunnittelija jo etukäteen arvioida kohteelle mahdollisesti kohdistuvia korkeusrajoituksia.

Ilmatieteen laitos

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Kenkäkankaan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelman, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Jokilaaksojen pelastuslaitos

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tuulivoimaloita koskevista ohjeista todetaan, että tapahtuneissa onnettomuuksissa tuulivoimaloiden lavan osia on voinut lentää jopa 500 metrin etäisyydelle ja normaalioloissakin lavoista irtoava jää voi pudotessaan aiheuttaa vaaraa ihmisille.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto suosittaa palo- ja henkilöturvallisuuden osalta yli 1 MW tuulivoimaloilla 600 metrin suojaetäisyyttä asutukseen sekä vaarallisten aineiden laitoksiin ja varastoihin, ellei tuulivoimalalle laadittu vaaranarviointi edellytä tätä pienempää tai suurempaa etäisyyttä.

Pelastuslaki (379/2011) edellyttää rakennuksen omistajalta ja haltijalta sekä toiminnanharjoittajalta huolellisuusvelvollisuutta (4 §), omatoimista varautumista (14 §) ja pelastussuunnitelman laatimista (15 §). Toiminnanharjoittajan tulee varautua omatoimisesti tuulivoimaloiden konehuonepaloihin, koska pelastuslaitoksella ei ole mahdollisuutta sammuttaa niitä. Tuulivoimaloiden paloturvallisuuden pohjana suositellaan käytettävän Suomen Pelastusalan keskusjärjestön opasta SPEK opastaa 28; Tuulivoimaloiden paloturvallisuus (2013) sekä Finanssialan Keskusliiton ohjetta Tuulivoimalan vahingontorjunta (2017).

Pelastuslaitoksen toimintamahdollisuudet tulee varmistaa suunnittelemalla ja rakentamalla tiestö siten, että se mahdollistaa pelastusajoneuvojen toiminnan alueella mahdollisen pelastustoiminnan aikana. Tuulipuiston tulisi olla saavutettavissa vähintään kahdesta suunnasta.

Pelastusviranominen pyytää huomioimaan rakentamisen aikaisen raskaan liikenteen ja mahdolliset polttoainneiden ym. kemikaalien aiheuttamat riskit sekä metsäpalovaaran.

Keski-Pohjanmaan liitto

Keski-Pohjanmaan liitto kiittää Kenkäkankaan tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA) Sievin kunnassa. Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että suunnittelualueen raja sijaitsee noin 2,5 km etäisyydellä Keski-Pohjanmaan maakuntarajasta. Keski-Pohjanmaalle Toholammin itäpuolelle on yleiskaavalla osoitettu tuulivoima-alue, jolle on mahdollistettu jopa 49 tuulivoimalan sijoittaminen. Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että YVA ohjelmassa on arvioitava näiden tuulivoima-alueiden yhteisvaikutusta.

Keski-Pohjanmaan liitto huomauttaa, että sähkönsiirron vaihtoehdossa VE B, jossa Kenkäkankaan tuulipuisto liitetään Fingridin Jylkkä-Alajärvi johdon asemalle sähköverkkoon Ullavaan, Kokkolan kaupungissa, joko 400 kV tai 110 kV ilmajohdolla. Esisuunnittelussa linjaus sisältää kolme hieman toisistaan poikkeavaa linjausta. Vaihtoehtolinjaukset menevät Lestijokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen kautta Toholammin kunnan alueella. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on inventoitu valtioneuvoston päätöksellä, joka on tullut voimaan 1.3.2022. Maankäyttö ja rakennuslain 5 §:n mukaan alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää mm. rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista. Näiden edellä mainittujen sähkönsiirtovaihtoehtojen toteutus vaatii huolellista suunnittelua, jotta valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta ei muuteta haitallisesti sähkönsiirto ratkaisulla.

K.H. Renlundin museo

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankealue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnan puolella, joten itse tuulivoimaloiden rakentamisella ei ole vaikutuksia Keski-Pohjanmaan maakunnan alueella sijaitsevaan arkeologiseen kulttuuriperintöön, muuten kuin korkeintaan epäsuorasti maiseman muutoksen kautta.

Sähkönsiirrolla saattaa olla suoria vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön Keski-Pohjanmaallakin, sillä molemmat vaihtoehtoiset sähkönsiirtoreitit ulottuvat myös Keski-Pohjanmaan alueelle. VE A reitti kulkee Kannuksen ja Toholammin kuntien alueilla ja VE B Toholammin ja Ullavan (Kokkola) alueilla. Kummankin sähkönsiirtoreitin vaikutusvyöhykkeellä on tunnettuja muinaisjäännekohteita.

YVA-ohjelman mukaan maastokaudella 2022 hankealueella tullaan tekemään arkeologinen inventointi, jossa huomioidaan ja käydään läpi muuttuvan maankäytön alueet. Sähkönsiirtoon liittyvät arkeologiset inventoinnit tullaan laatimaan ensisuunnittelun valmistuttua reittilinjauksen hyväksymisen jälkeen joko syksyllä 2022 tai keväällä 2023.

Museo pitää myös sähkönsiirtoreittien inventointia tärkeänä, koska niille osuu arkeologisille kohteille potentiaalisia alueita. Kuivien kankaiden reuna-alueilta umpeen kuroutuneiden vanhojen vesistöjen läheisyydestä sekä muinaisilta merenrannoilta saattaa löytyä ennestään tuntemattomia kivikautisia asuinpaikkoja ja muitakin esihistoriallisia muinaisjäännekohteita. Lähialueella on myös runsaasti tervahautoja ym. historiallisen ajan kohteita, joita voi löytyä sähkönsiirtoreiteiltäkin. Selvityksen jälkeen hankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön on mahdollista arvioida tarkemmin YVA-selostusvaiheessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja –maisema

Hankealue on pääosin metsätalouskäytössä ja lisäksi siellä on alueita, joilla on harjoitettu turpeennostoa. Lähin rakennetun ympäristön keskittymä on Kiiskilän kylä, joka sijaitsee 2 km etäisyydellä hankealueesta.

Hankealueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman kohteita. Hankkeen vaikutusalueelle (35 km) sijoittuu Keski-Pohjanmaan maakuntaan kuuluva Lestijokilaakson viljelymaisema Toholammilla lähimmillään noin 7 km etäisyydelle hankealueesta.

Keski-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita hankealueen vaikutuspiiriin sijoittuvat Lestijokilaakso, Härkäneva-Syrin kulttuurimaisemat (n. 15 km hankealueesta etelään), Lestijärven maisema-alue (n. 16 km hankealueesta etelään), Lestijokivarren kulttuurimaisemat Kannuksessa (n. 20 km hankealueesta luoteeseen) sekä Ullavanjärven kulttuurimaisema (n. 24 km hankealueesta lounaaseen).

Keski-Pohjanmaalle sijoittuva lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) on Kannuksen Mäkiraonmäen vanha asutus ja Kannuksen kirkko (n.31 km hankealueesta) sekä Ullavan kirkko ja Vanha-Vion talo (n. 32 km hankealueesta).

Keski-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaat kohteet museo ehdottaa tarkistettavaksi Keski-Pohjanmaan 4. vaihemaakuntakaavan aineistoista, jotka löytyvät Keski-Pohjanmaan liiton internet-sivuilta.

YVA-ohjelman luvussa 2.3.1 on esitelty hankealueen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet. Luvusta ilmenee, että 0–20 km etäisyydelle sijoittuu 6 tuulivoimahanketta, joista kaksi on tuotannossa ja loput joko luvitettu tai YVA- /kaavoitusvaiheessa. Hankealueesta 20–50 km sijoittuu edellä mainittujen hankkeiden lisäksi 16 muuta tuulivoimahanketta. Niistä kaksi on tuotannossa ja loput eri vaiheissa (YVA/kaavoitusvaiheessa, kaava lainvoimainen, rakenteilla).

Todettakoon, että Kannuksen Mutkalammin tuulipuisto on tätä nykyään tuotannossa eikä rakenteilla, kuten YVA-ohjelmassa mainitaan. Todettakoon, että mikäli kaikki tuulivoimahankkeet toteutuvat maksimissaan, toimisi 0–20 km etäisyydellä 257 voimalaa, ja 0–50 km etäisyydellä 926 voimalaa.

YVA-ohjelmasta ilmenee, maisemavaikutusten arvioinnissa vaikutuksia tarkastellaan vaikutusalueittain, joka on tuulivoimahankkeissa vakiintunut käytäntö. Maisemavaikutusten arvioinnissa painoarvoa saavat lähivaiikutusalue (2–5 km) ja ulompi vaikutusalue (0–10 km).

Kaukovaikutusalueiden (10–20 km) tarkastelu suoritetaan YVA-ohjelman mukaan yleispiirteisemmin, mutta todetaan kuitenkin, että avointen maisema-alueiden osalta tarkastelun olevan tärkeää, sillä alueen

21.11.2022

tunnistetut maisema- ja kulttuurihistorialliset arvot sijoittuvat jokilaaksojen avoimille viljelyalueille. Maisema-vaikutusten arvioinnissa painotetaan yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Maisema- ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi laaditaan näkemäanalyysi, jotta voidaan saada yleiskuva siitä, mille alueille ja missä määrin voimat tulisivat näkymään. Lisäksi maisema-vaikutuksia havainnollistetaan muun muassa havainnekuvien avulla.

Sähkönsiirron osalta vaikutuksia arvioidaan teoreettisen näkyvyyden etäisyydellä noin 2–3 kilometriä reittilinjauksen varmistuttua. Vaikutusten arvioinnin tueksi laaditaan kuvasovitteita ja tehdään maastokatselmus voimajohtolinjaukselle.

Todettakoon, että Kenkäkankaan tuulivoimahankkeessa huomio kiinnittyy erityisesti yhteisvaikutuksiin muiden tuulivoimahankkeiden kanssa, mutta etenkin Toholampi-Lestijärvi tuulivoima-alueeseen nähden sekä Lestijokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen nähden. Maisema-vaikutukset korostunevat voimaloiden kokonaiskorkeuksien kasvaessa.

Edellä mainitusta syystä museo pitää erittäin tärkeänä, että havainnekuvia laaditaan Lestijokilaakson VAMA-alueen suunnalta useammasta katselupisteestä. Kuvasovitteissa tulee näkyä myös muut lähiympäristöön sijoittuvat tuulivoimahankkeet. Museon näkemyksen mukaan yhteisvaikutuksia on tarpeen arvioida myös sähkönsiirtoreitin osalta muihin sen läheisyyteen sijoittuvien tuulivoimahankkeisiin nähden.

Yleisellä tasolla todettakoon, että yhteisvaikutusten arviointiin liittyviä menetelmiä tulisi kansallisella tasolla kehittää, jotta voitaisiin arvioida maisemamuutosten sietokyvyn rajoja tapauksissa, joissa useita eri tuulivoimamahankkeita sijoittuu etäisyyksiltään liki toisiaan herkkien maisemakohteiden läheisyyteen.

Kiiskilän kyläyhdistys

Kiiskilän kyläyhdistys pyytää tutkimaan YVA -ohjelmassa myös **jokiravun**.

Kenkäkankaan tuulivoimapuiston piirissä olevissa vesistöissä elävä jokirapu tulee huomioida samankaltaisesti liito-oravien yms lajien kanssa.

Erytiesi rakennusaikana Kenkäkankaan alueelta valuvat vedet voivat vaikuttaa ravun elämään Vääräjoessa ja sen useissa sivuhaaroissa, kuten Takkuojassa.

Liikenne- ja turvallisuusvirasto Traficom

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Luonnonvarakeskus Luke

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslain (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueelle on tehty muuttolintuseuranta, pesimälinnustoselvitys ja metsäkanalintujen soidinkartoitus maastokauden 2022 aikana. Alueen nykytilan kartoituksessa tullaan myös hyödyntämään riistakolmioaineistoja. Linnustoselvityksen tuloksia ei esitetä vielä tässä ohjelmavaiheessa.

Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana

21.11.2022

peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinuilla, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esi-merkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen.

Hankealueella tai sen läheisyydessä on havaittu viimeisen kahden kuukauden aikana kaikkia neljää suurpetoa, ilvestä, karhua, ahmaa ja sutta (<https://luonnonvaratieto.luke.fi/>). Hankealue ei kuulu tällä hetkellä tunnetuille susireviireille. Direktiivilajien asuttamalla alueella Luke suosittaa kohdennettua maastolaskentaa lajiston kartoittamiseksi. Laskentojen tulee olla perusteellisia ja tuottaa sellaista uutta aineistoa, joka on riittävän laaja luotettavan arvion pohjaksi.

Edellä mainittujen direktiivilajien lisäksi hankealue on metsäpeuran esiintymisen ydinalueella. Hankealueella on metsäpeurojen kesälaitumia ja alueen poikki vaeltaa metsäpeuroja. Luke näkee arviointiohjelmassa alueen nykytilan kartoituksessa selkeitä puutteita erityisesti metsäpeuran osalta, sillä lajia ei mainita ohjelmassa ollenkaan.

Suomenselän ydinalue on koko globaalin metsäpeurakannan tärkeimpiä tunnettuja elinalueita, koska tällä alueella asuu suurin osa (n. 1000–1500 metsäpeuraa) koko Suomenselän 2000 yksilön kokoisesta kannasta (ks. <https://www.epressi.com/tiedotteet/ymparisto-ja-luonto/suomenselan-metsapeurakanta-va-kaa.html>).

Metsäpeuran koko maailmankanta on nykyisin noin 5000 eläimen kokoinen, josta noin 2300 asuu Venäjän Karjalassa ja 850 yksilöä Kainuussa. Suomenselän metsäpeurakanta on osapopulaatioista ainoa, joka voidaan nykyisin lukea elinvoimaiseksi. Metsäpeura on luontodirektiivin II-liitteen mukainen laji, jonka lisääntymiselinympäristöistä on Suomessa puute, eikä niitä sijaitse Suomessa muualla kuin Suomenselän ja Kainuun alueilla laikuittaisesti.

Metsäpeuran elinoloja vastaavissa olosuhteissa tehdyissä porotutkimuksissa on tuulivoimalla havaittu negatiivinen vaikutus erityisesti porojen lisääntymisaikana (ks. Skarin ym. 2015, Skarin ym. 2018 ja Skarin ja Alam 2017), jolloin rakennusaikaisen ja operatiivisen vaiheen vaikutus saattoi ulottua useiden kilometrien päähän. Häiriövaikutuksen lisäksi tuulivoimarakenteiden alle jää merkittävä määrä normaalia talousmetsää, joka lisää yleistä luontokatoa konkreettisesti ja on siis pysyvästi pois metsäpeurojen laidunkierrosta kuin myös muusta luonnontaloudesta.

Hankealue tulee arvioida erityisesti osana muiden Keski- ja Etelä-Pohjanmaan tuulivoimahankkeita ja niiden yhteisvaikutusten kautta. Luke näkee, että nykyisten kaikkien tuulivoimasuunnitelmien toteutuessa metsäpeuran ydinalueet (myös Natura2000-verkosto) Suomenselällä joko peitetään, tai eristetään toisistaan rakennetuilla elinympäristöillä. Siksi Luke näkee, että nykyinen tuulivoimarakentaminen ja sen jatkosuunnitelmat (esim. E-P-, K-P-, Pohjanmaan ja Keski-Suomen kaavaluonnokset 2040) muodostavat uhan Suomenselän ja koko metsäpeurakannan elinvoimaisuudelle yhdessä muiden muutostekijöiden kanssa.

Hankealueen läheisyydessä (20 km säteellä) on 6 eri vaiheessa olevaa hanketta ja 50 km säteellä hankkeita on mainittujen lisäksi 29 (kts. Kuva 7 arviointiohjelman s.24 ja Liite 1 ja 2.). On tärkeää, että tulevassa vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon tämä muun maankäytön yhteisvaikutus alueella elävien lajien elinolosuhteisiin. Lisäksi vaikutuksia metsästyksen tulee tarkastella isommassa mittakaavassa samasta syystä.

Liite 1. ja 2. Suomenselän tuulivoimahankkeet ja metsäpeuran esiintyminen (*ei esitetä tässä*)
Vihreä rasteri = Pantapeurojen kesäpaikannuksia
Sininen rasteri = Pantapeurojen talvipaikannuksia
Harmaa rasteri = Pantapeurojen vaelluspaikannuksia
Sininen ja punainen rajaus = Tuulivoimahanke

Lausunnon tiivistelmä

Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Alueella saattaa esiintyä kaikkia neljää suurpetojamme.

Lisäksi hankealue kuuluu metsäpeuran esiintymisalueisiin. Luke näkee arviointiohjelmassa alueen nykytilan kartoituksessa selkeitä puutteita erityisesti metsäpeuran osalta, sillä lajia ei mainita ohjelmassa ollenkaan. Direktiivilajien asuttamalla alueella Luke suosittaa kohdennettua maastolaskentaa lajiston kartoittamiseksi.

21.11.2022

Hankealue tulee arvioida erityisesti osana muiden Keski- ja Etelä-Pohjanmaan tuulivoimahankkeita ja niiden yhteisvaikutusten kautta. Luke näkee, että nykyisten kaikkien tuulivoimasuunnitelmien toteutuessa metsäpeuran ydinalueet Suomenselällä joko peitetään, tai eristetään toisistaan rakennetuilla elinympäristöillä. Direktiivilajien asuttamilla alueilla on vaikutusarvioiteja tehdessä otettava huomioon muun tuulivoimarakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus paikallis- tai osapopulaatiotasolla kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin.

Metsähallitus

Kenkäkankaan hanke ei suurelta osin sijoitu maakuntakaavan osoittamalle tuulivoimaloiden alueille, eikä sellaista ole paikalle ehdotettu energia ja ilmasto - vaihemaakuntakaavan luonnoksessa.

Alue sijoittuu maakotkareviirille ja arviointiohjelmassa laji on huomioitu hankekohtaisissa selvityksissä. Todennäköisesti merkittävät vaikutukset lajin elinympäristöön aiheutuisivat kuitenkin tässä tapauksessa yhteisvaikutuksista muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa. Yhteisvaikutukset tulee arvioida riittävän huolellisesti. Maakotkan osalta selvitysten tulisi tapahtua vielä julkaisemattoman ”Hyvät käytännöt tuulivoimahankkeista maakotkalle aiheutuvien vaikutusten selvittämisessä ja arvioinnissa” ohjeen mukaisesti. Ohjeen saa Metsähallituksen Hannu Tikkaselta, hannu.tikkanen@metsa.fi.

Hanke sijoittuu myös metsäpeurojen elinalueelle ja Kivinevan Natura-alue on lajille merkittävä kesälaidun- ja vasomisalue. Metsäpeura on Naturen keskeinen suojeluperuste Kivinevan alueella. Hankkeen vaikutukset, sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, metsäpeurojen elinympäristöjen käyttöön ja vaelluksiin tulisi arvioida hyödyntäen Luonnonvarakeskuksen keräämiä GPS-panta-aineistoja ja maastohavainnointia erityisesti kesä-elokuun vasanhoitojaksolta.

MTK – Toholampi ry

MTK-Toholammilla ei ole huomautettavaa itse tuulivoimapuiston rakentamiseen. Yhdistys näkee, että uusiutuvan energian tuottamiseen kannattaa panostaa ja tukee siten toistaiseksi tuulivoimapuiston rakentamista. Sen sijaan hankkeen esitelyihin sähkönsiirron liityntäpistevaihtoehtoihin yhdistys haluaa esittää näkemyksensä.

Hankkeen esisuunnittelussa ehdotetaan kahta erilaista vaihtoehtoa sähkönsiirtämiseen tuulivoima-alueelta kantaverkkoon (VE A: Kenkäkangas-Kukonsyrjä ja VE B: Kenkäkangas - Ullava). MTK-Toholampi näkee, että VE A on ainoa mahdollisuus hankkeen johdonmukaisuuden, sekä haittavaikutusten minimoimisen kannalta. VE B:ssä sähkönsiirtolinjan kulkisi ilmajohtona Kenkäkankaalta Ullavaan Toholammin jokilaakson läpi. On epäloogista, epäjohdonmukaista ja haitallista rakentaa Toholammin kunnan läpi siirtolinjaa, josta Toholampi ja kunnan alueen maanomistajat saavat osakseen vain tuulivoiman rakentamisen haitat, ilman reilua korvausta tai muuta hyötyä.

Liityntäpistevaihtoehto B aiheuttaisi toteutuessaan vakavia haittoja alueen maanomistajille sekä paikallisille ihmisille ja elinkeinoille. Uusi siirtolinja vaatisi uusien maastokäytävien luomista Toholammilla ja siten suuren määrän pakkolunastettavaa metsää. Tämä lunastuspolitiikka ei olisi ongelma, mikäli korvaus maiden lunastamisesta olisi reilu, tai jos maanomistaja pystyisi hyödyntämään maataan vielä lunastamisen jälkeenkin taloudellisesti kestäväällä tavalla. Korvauksen tulee olla sellainen, että sillä pystyy hankkimaan vapailta markkinoilta vastaavanlaista maa- tai metsätalousmaata markkinahintaan varainsiirtoveroineen ja kaupankäyntikuluneen. Tällä hetkellä maan pakkolunastaminen ilman kunnan korvausta aiheuttaa taloudellisia tappioita kymmenille maanomistajille Toholammilla.

Peltomaan ylittävä voimajohtolinjan osa sisältää vaaran paikkoja, joilla voi olla vakavia seurauksia. Johtokäytävään törmäävät ja maahan tippuvat kuolleet linnut aiheuttavat merkittävän vaaratekijän kotieläintaloudelle. Niitä on mahdoton havaita rehun korjuuvaiheessa säilörehunurmen seasta. Rehun seassa olevassa kuolleessa eläimessä kehittynyt botuliinibakteeri riittää tappamaan koko karjan.

Huomionarvoista on, että Liityntäpistevaihtoehto B:ssä sähkönsiirtolinjan tulisi ylittämään Lestijoen. Joen, joka on korvaamaton kulttuurimaisema, siis Lestijokilaakson tärkein henkinen voimavara ja ylpeydenaihe. Tämän lisäksi Lestijoki on Natura-alue. Joen ylittävä leveä siirtolinja on vastoin Natura 2000- hankkeen ideaa, jonka alkuperäinen tavoite on luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja kaikille eliölajeille turvallisen elinympäristön takaaminen. Vaihtoehto on kyseenalainen myös siksi, että toisessa tapauksessa se haloo Lestijoen aivan kylän pinnasta, läheltä kuvankaunista Kirkkojärveä. Metsän puolella maisemahaitta tulisi olemaan läsnä myös ihmisten suosimissa retkeilypaikoissa. Siirtolinjan muuttaisi suosittuja retkeilymaisemia olennaisesti, sekä olisi puhtaan ja monimuotoisen luonnon arvoa vastaan.

21.11.2022

Siihen nähden, että Kenkäkankaan tuulivoimahanke on täysimääräisesti Sievin kunnan hanke, on johdonmukaista ajatella, ettei ympäryskunnille ja niiden maanomistajille aiheutuisi merkittävää haittaa hankkeen osalta. Sievin kunta ja tuulivoima-alueen maanomistajat saavat hankkeen toteutuessa tuulivoimaloista tuloja. Toholammin kunta ja maanomistajat saisivat liityntäpistevaihtoehto B:n toteutuessa pelkästään haittoja siirtolinjan myötä. YVA-menettely on otettava tosissaan edistettäessä hanketta, jolla on vaikutuksia maaseudun elinkeinotoimintaan ja asukkaisiin. Nykyisillä suunnitelmilla negatiiviset vaikutukset maanomistajiin ja Toholammin kunnan elinkeinoelämään ja ihmisiin ovat niin merkittävät, ettei niitä voi sivuuttaa.

MTK-Toholampi lausuu, että Liityntäpistevaihtoehto B jätetään Sievin Kenkäkankaan tuulivoimahankkeen suunnitelmista pois, ja kehottaa siirtoverkkoyhtiötä etsimään muita mahdollisuuksia voimajohtoreitille, pyrkien käyttämään hyväkseen jo olemassa olevia sähkölinjakäytäviä, sekä tarkastelemaan maakaapeloinnin mahdollisuutta etenkin peltomaan ylityksessä/alituksessa. Maakaapelointi tulisi toteuttaa yhteistyössä maanomistajien kanssa siten, että olemassa olevalle salaojitukselle ja siten peltojen kuivatukselle aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa.

Pajamäen talomuseon kannatusyhdistys

Kenkäkankaan tuulivoimapuiston sähkönsiirron linjausvaihtoehto B: Kenkäkangas-Ullava

Lestijokilaakson viljelymaisema Toholammilla on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Sen merkitys on tunnustettu jo usean vuosikymmenen ajan myös kaikilla virallisilla tasoilla. Kulttuurimaisemamme arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen turvaamisesta huolehditaan. Tämä on lain mukaan otettava huomioon valtion viranomaisten toiminnassa ja alueiden käytön suunnittelussa.

Lestijokilaakson kulttuurimaisema Toholammilla on myös huomioitu kaikessa kaavoituksessa, esimerkiksi maakuntakaava edellyttää, että: "Alueen käytön suunnittelussa tulee varmistaa maisema- ja kulttuuriarvojen sekä perinnebiotooppien ja muiden alueelle ominaisten luontoarvojen säilyminen. Alueeseen merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on otettava huomioon sekä Museoviraston että maakunnan liiton kanta asiaan."

Suunnitellun voimajohdon molemmat esitetyt linjausvaihtoehdot ovat jyrkästi ristiriidassa yllä läpikäytyjen tämän yhteiskunnan pelisääntöjen kanssa. Varsinkin, koska linjarakentaja hyödyntää linja-alueiden lunastusmenettelyssä yhteiskunnan sille suomina oikeuksia, on myös kohtuullista, että linjasuunnittelu noudattaa yhteiskunnan maankäytölle asettamia velvoitteita.

Käytännössä linjarakennelma rysäyttäisi jokilaaksoon maisemaa pilaamaan kulttuurisesti vieraan elementin. Erityisen paha kulttuurimaiseman kannalta on itäinen vaihtoehto. Se rikkoisi Kirkkojärven tienoon laajasti arvostetun keskustaajamaan liittyvän maisemakokonaisuuden. Läntinen vaihtoehto puolestaan pilaisi perinteisen kylämiljöön.

Lestijokilaakso on Toholammilla lintujen runsaasti käyttämä lentoreitti, erityisen vilkasta isojen lintujen lento-toiminta on Kirkkojärven alueella. Voimajohto aiheuttaa suuren lintuvahinkoriskin ja niiden hillinnän edellyttämät lintuesteet puolestaan tekevät maisemahaitat entistä karneammiksi.

Voimalinja aiheuttaisi myös haittaa maataloudelle, vähentäisi asumisviihtyvyyttä ja heikentäisi jokilaakson arvoa kulttuurimatkaileukohteena.

Em. syistä olisi järkevintä ohjata Kenkäkankaan tuulivoimapuiston sähkönsiirto linjausvaihtoehto A:n reittiä. Lienee myös yllä läpikäydyistä julkisjuridisista syistä pienemmän riesan tie.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio

Tuulivoimapuiston sijoittaminen, rakentaminen sekä tuulivoimaloiden toiminta on järjestettävä siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Paras keino ehkäistä terveyshaitat, on jo suunnitteluvaiheessa sijoittaa tuulivoimalat riittävän etäälle asutuksesta tai muusta häiriintyvistä kohteesta.

Ympäristöterveydenhuolto pitää tärkeänä sitä, että hankkeessa selvitetään riittävän hyvin hankkeen vaikutukset asumisen olosuhteisiin (melu, valo ja värähtely). Mallinnuksissa huomioidaan toiminnassa olevien, että hankevaiheessa olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset.

21.11.2022

Tuulivoimasta aiheutuvat vaikutukset tulee huomioida jo olemassa olevien asuin- tai lomarakennusten osalta, mutta myös tuulivoimaloiden läheisyyteen suunniteltavien uusien rakennusalueiden osalta.

Melun, valon ja välkkeen vaikutusten arviointi on hyvä suorittaa suunnitelmien mukaisesti Kenkäkankaan tuulivoimapuistoon suunnitelluilla voimalatyypeillä. Melumallinnuksessa tulee asuinhuoneistojen ja muiden oleskelutilojen sisämelun arvioinnissa huomioida asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset toimenpiderajat pienitaajuisen sisämelun lisäksi asunnon ja muun oleskelutilan päivä- ja yöaikaiselle melulle sekä yöaikaiselle matalataajuiselle sisämelulle. Mallinnuksessa on hyvä huomioida myös loma-asuntojen ääneneristävyyden, joka voi olla heikompi kuin vakituisissa asuinkäytössä olevissa asuinrakennuksissa.

Mallinnusten perusteella voidaan selvittää tarkemmin yksittäisten asuin- ja lomarakennusten sijoittuminen hankealueelle.

Lisäksi hankkeessa on hyvä tunnistaa mahdolliset alueet, joissa voi korostua melun sekä varjostus/välkevaikutusten yhtäaikaiset vaikutukset.

Ympäristöterveydenhuolto pitää tärkeänä mahdollisuutta lausunnon antamista myös YVA- selostusvaiheessa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 2.6.2021 ja seurantarayhmän kokoukseen 29.8.2022.

Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnitelmääräykset otetaan suunnittelussa huomioon.

Maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Maakuntakaava on kuitenkin luonteeltaan yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma; siinä esitettyjen tuulivoima-alueiden rajaukset täsmentyvät kuntakaavan yhteydessä laadittavan YVA-menettelyn ja muiden vaikutustarkastelujen perusteella. Maakuntakaavan joustavuudesta johtuen kaavassa osoitettujen alueiden sijaintia ja laajuutta voidaan muuttaa yksityiskohtaisemmassa kaavassa. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista.

Hankkeen suhde voimassa olevaan maakuntakaavaan

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.–3. vaihemaakuntakaavat ja Hankikiven ydinvoimamaakuntakaava. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (2006) on kumoutunut 3. vaihemaakuntakaavan saatua lainvoiman KHO:n päätöksellä 17.1.2022. Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli lainvoimaisten maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan tilanne on tarpeen päivittää YVA-menettelyn selostusraporttiin.

Kenkäkankaan tuulivoimapuiston hankealueen lounaisin osa on osoitettu lainvoimaisessa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueena (tv-1, 366). Suurin osa hankealueesta sijoittuu tämän tv-1, 366 alueen ulkopuolelle. Kenkäkankaan alueelle suunniteltu 25–35 voimalan tuulivoimapuisto on voimassa olevien vaihemaakuntakaavojen näkökulmasta seudullisesti merkittävä. Näin ollen Kenkäkankaan tuulivoimapuiston hankkeen molempia vaihtoehtoja ei voida pitää lainvoimaisen maakuntakaavan mukaisena, sillä poikkeaminen tv-alueeseen on merkittävä.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava ja TUULI-hanke

Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt uuden maakuntakaavaprosessin loppuvuodesta 2021. Yhtenä merkittävänä teemana energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla). TUULI-hankkeessa on valmistunut useita tuulivoimatuotantoa ja sijoittamista koskevia taustaselvityksiä kuten linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys, viherrakenne- ja ekosysteempipalveluselvitys, susireviiriselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. TUULI-hankkeen sijainninhajausmalli valmistui kesäkuussa 2022 ja sen tulokset ovat olleet maakuntakaavakartalla ja muissa

21.11.2022

kaava-asiakirjoissa esitettävän tuulivoimaohjauksen lähtökohtina. Sijainninhjausmallissa seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen alarajana on pidetty yhtenäistä seitsemän neliökilometrin (7 km²) aluetta, jolle mahtuu 7 tai enemmän tuulivoimaloita. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kuulemisaineisto (kaavaluonnos) on ollut nähtävillä 8.8.-23.9.2022. Maakuntakaavan hyväksymiskäsittelyn tavoiteaika on syksyllä 2023.

Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeessa Kenkäkankaan lounaisin alue on tunnistettu tuulivoimapotentiaalisiksi alueiksi. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineistossa tämä alue on osoitettu uutena potentiaalisena tuulivoimaloiden alueena (tv-3, 535 Salmijärvenneva). Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksen tuulivoimamerkinnot laadittiin TUULI-hankkeen sijainninhjausmallin pohjalta. Sijainninhjausmallin poissulkevassa analyysissä kartoitettiin alueet, joille tuulivoimaa ei ole mahdollista sijoittaa ja näille alueille määritettiin puskurivyöhykkeet. Kenkäkankaan tuulivoimapuiston hankealueella sijaitsevat asuin- ja lomarakennukset ovat vaikuttaneet TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa muodostuneen tuulivoimapotentiaalisen alueen rajaukseen.

Vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisen aikana saatu palaute otetaan huomioon, kun maakuntakaava-aineistoa työstetään edelleen kohti maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 13 §) mukaista viranomaislausuntokierrosta (viranomaiset, kunnat). Tässä vaiheessa vaihemaakuntakaavaan laaditaan myös lisäselvityksiä mm. maisema- ja yhteisvaikutuksista. Kenkäkankaan tuulivoimapuiston osalta tämä tarkoittaa sitä, että maakuntakaavaluonnokseen merkittyä tv-3 -aluerajasta tarkastellaan uudelleen kaiken saadun palautteen ja selvitystiedon pohjalta ennen seuraavaa kuulemiskierrosta, johon edetään vuoden 2023 aikana.

Nykyisen oikeuskäytännön mukaan Kenkäkankaan tuulivoimaosayleiskaava voidaan viedä Sievin kunnassa hyväksymiskäsittelyyn sen jälkeen, kun maakuntavaltuusto on hyväksynyt energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ja alue on osoitettu maakuntakaavassa seudullisesti merkittävänä tuulivoimaloiden alueena (tv-alue). Maakuntakaavaa tarkempi kuntakaava ei täten joudu odottamaan maakuntakaavan lainvoimaisuutta mahdollisen oikeuskäsittelyn päätteeksi, vaan yleiskaava voidaan hyväksyä, vaikka maakuntakaavan hyväksymispäätöksestä olisi valitettu oikeusasteisiin.

Sähkönsiirto

YVA-ohjelmaraportissa on varsin niukasti tietoa sähkönsiirtoreittivaihtoehdoista, reittien sijoitteluun ja valitsemiseen liittyvistä tekijöistä ja reittien pituuksista. Sähkönsiirtoreittien linjaukset sijoittuvat osan matkaa arvokkaille kulttuurimaisema-alueille. YVA-ohjelmaraportin kuva 40 on päivitettävä maakunnallisesti arvokaiden maisema-alueiden osalta. Sähkönsiirtoreitin A pohjoisosaan sijoittuu maakunnallisesti arvokas Evijärven ja Vääräjökilaakson kulttuurimaisema-alue ja reitin B molempien alavaihtoehtojen varrelle sijoittuu valtakunnallisesti arvokas Lestijökilaakson kulttuurimaisema-alue. Molempien reittivaihtoehtojen varrelle sijoittuu luvitettu tuulivoimapuisto.

Pohjois-Pohjanmaan liitto kannustaa tuulivoimahankkeiden sähkönsiirtoreittien ratkaisussa ja linjauksissa yhteistyöhön muiden lähialueen tuulivoimapuistojen kanssa ja näin Kenkäkankaan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreittien linjauksissa alustavien tietojen mukaan on tarkoitus menetellä. Kenkäkankaan tuulivoimapuiston YVA-menettelyn asiakirjoissa ja kartoissa olisi tärkeää esittää Fingridin olemassa olevat voimajohdot ja kantaverkon vahvistamiseen liittyvät linjauksivaihtoehdot oletettuine uusine sähköasemineen, jotta tuulivoimapuiston sähkönsiirtoratkaisun kokonaiskuva olisi selkeämpi hahmottaa. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnokseen on täydennetty yleisiä tuulivoiman suunnittelumääräyksiä sähkönsiirron osalta siten, että ”lähekkäin sijoittuvien tuulivoima-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa”.

Vaikutusten arviointi

Yksi hankkeen todennäköisesti merkittävistä vaikutuksista kohdistuu arvokkaaseen kulttuurimaisema-alueeseen. Hankealueen länsipuolella, lähimmillään noin 7 kilometrin päässä, sijaitsee laaja valtakunnallisesti arvokas Lestijökilaakson kulttuurimaisema-alue ja hankealueen pohjoispuolella, noin 7 kilometrin etäisyydellä, maakunnallisesti arvokas Evijärven ja Vääräjökilaakson kulttuurimaisemaympäristö. Lisäksi koillisessa lähimmillään noin 15 kilometrin päässä sijaitsee valtakunnallisesti arvokas Kalajökilaakson viljelysmaisema-alue ja noin 10 kilometrin päässä kaakossa valtakunnallisesti arvokas Reisjärven kulttuurimaisema-alue. Kenkäkankaan tuulivoimapuiston hankealueen vaikutusalueella on myös maakunnallisesti ja paikallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristökohteita ja rakennusperintökohteita. Kenkäkankaan

21.11.2022

tuulivoimahankkeen vaikutukset näihin maisema-alueisiin ja kulttuuriperintökohteisiin on arvioitava huolellisesti ja esitettävä lievennystoimenpiteitä.

YVA-ohjelmassa on tunnistettu, että maisemavaikutusten lisäksi hankkeen todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia kohdistuu yhteisvaikutuksiin muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Kenkäkankaan tuulivoimapuiston hankealueen ympäristöön on suunnitteilla useita tuulivoimapuistoja. Länsipuolelle Keski-Pohjanmaalle suunnitellaan Toholampi-Lestijärven 49 voimalan tuulivoimapuistoa ja pohjoispuolella sijaitsee luvitettu Sievin Tuppurannevan 4 voimalan tuulivoimapuisto. Yhdessä Kenkäkankaan kanssa nämä muodostaisivat noin 78–88 tuulivoimalan kokonaisuuden. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on tarkasteltava vaikutuksia kulttuuri-maisemaan, sähkönsiirtoon, sähkökapasiteetin riittävyyteen ja yhteisvaikutuksia elinoloihin ja viihtyvyyteen.

YVA-selostusraportissa Kenkäkankaan tuulivoimapuiston lähialueen lainvoimaiset ja vireillä olevat yleiskaava-alueet on esitettävä selkeästi aluerajauksina.

Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologia

YVA-ohjelman luvuissa 5.3.9 ja 5.3.10 käsitellään muinaisjäännostien nykytilannetta ja hankkeen vaikutusten arviointia. On parempi käyttää termiä arkeologinen kulttuuriperintö, joka kattaa kiinteiden muinaisjäännostien lisäksi sellaiset rakenteet ja paikat, joita ei lueta muinaismuistolain tarkoittamiin kiinteisiin muinaisjäännostisiin, kuten muut kulttuuriperintökohteet ja irtolöytöpaikat.

YVA-ohjelmassa kerrotaan, että hankealueella toteutetaan arkeologinen inventointi maastokaudella 2022. Sähkönsiirtoon liittyvät arkeologiset selvitykset tullaan tekemään syksyllä 2022 tai keväällä 2023. Arkeologisen tutkimuksen tekijän tulee toimittaa raportit digitaalisena arviointia varten Pohjois-Pohjanmaan museolle (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että selvitykset vastaavat niille asetettuja tavoitteita ja laatuvaatimuksia. Raportit toimitetaan arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan palvelussa <https://asiat.museovirasto.fi/>. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännostirekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi. Verkossa julkaistava tutkimusraportti ei saa sisältää yksityishenkilöiden henkilötietoja, esim. maanomistajan nimiä tai osoitteita. Raportin lisäksi museolle on toimitettava kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset digitaalisena paikkatietomuodossa.

Museo huomauttaa, että muinaisjäännostisiin kohdistuvissa vaikutuksissa tulee huomioida tuulivoimaloiden sijainnin, tiestön, sähköaseman ja maakaapelilinjojen lisäksi mahdolliset maa-aineksen otto- ja mahdolliset maan läjitysmaat sekä väliaikaiset nosto-, varastointi-, pysäköinti- ja työmaaparakkialueet. Kyseiset rakentamistoimenpiteet tulee ottaa huomioon arvioitaessa hankkeen suoria ja epäsuoria vaikutuksia muinaisjäännostisiin. Myös väliaikainen toiminta voi vahingoittaa tai tuhota muinaisjäännostia.

Pohjois-Pohjanmaan museo, rakennettu kulttuuriympäristö

Kenkäkankaan tuulipuistohankkeen YVA-ohjelmassa on selvitetty kattavasti hankkeen vaikutusalueella sijaitsevat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Hankkeen vaikutuksia niihin tullaan arvioimaan näkemäalueanalyysin ja havainnekuvien avulla. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Sievin Kenkäkankaan tuulipuistohankkeen YVA-ohjelmasta arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Suomen Metsäkeskus

Suunnitelmassa on huomioitu hyvin eri osapuolien osallistuminen ja myös vaikutusten arviointia on suunniteltu laaja-alaisesti. Metsäkeskus esittää huomioitavaksi seuraavat näkökohdat.

Selvitykset, joilla aiotaan selvittää hankkeen vaikutuksia.

Suunnittelussa on jo hyödynnetty tuulivoimapuistoon rajautuvilta alueilta Suomen metsäkeskuksen hallinnoimaa metsä- ja luontotietoa mm. tietoa metsälain määrittelemien erityisen arvokkaista elinympäristöistä, joka on mahdollista saada avoimena metsätietona.

Tietoa hyödynnettäessä on syytä tiedostaa, että Metsäkeskus päivittää avoimessa metsä- ja luontotiedossa esitettäviä metsälain 10§ -kohteita ja muuta luontotietoa jatkuvasti. Metsälain 10§ -kohteiden osalta niiden rajaukset ovat voineet muuttua metsälain ja sen soveltamisohjeiden muuttuessa.

Avoin metsä- ja luontotieto löytyy osoitteesta: <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoim-metsa-ja-luontotieto>

Hankealueen pinta- ja pohjavesiin kohdistuvien vesistövaikutusten arvioinnissa on tarpeen huomioida alueelle tarvittavat vesiensuojelurakenteet. Jos rakentamisen yhteydessä vesiä on tarve johtaa aiemmin tehtyihin ojastoihin, on syytä selvittää aiempien vesiensuojelurakenteiden riittävyys.

Ohjelmassa todetaan, että "vaikka alue on pinta-alaltaan suuri, rakentamistoimenpiteet tulevat kohdistumaan hyvin pienelle osalle hankealuetta. Tuulivoimaloiden rakentamisen vaatima pinta-ala muodostuu sijoituspaikasta, kokoamisalueesta ja nosturin kokoamisalueesta. Kokonaisuudessaan tämä alue on noin 1,5-2 hehtaaria/ voimala." Vaikutusten arvioinnissa tulee esittää vaihtoehtoille tarkempi laskelma väliaikaisesta ja pysyvästä metsätalousmaan käsittelystä voimaloiden, varastoalueiden ja siirtolinjojen osalta. Pysyvästi metsänkasvatuksesta pois jäävä pinta-ala aiheuttaa metsäkatoa, jolle tulisi esittää, miten sitä on mahdollista korvata. Pinta-alojen lisäksi tulee esittää arvio metsätalouden harjoittamiseen metsänomistajien ja yritystoyrityksen näkökulmasta.

Kaavoituksen vaikutukset metsälainsäädännön toimeenpanoon

Hankkeeseen liittyvän kaavoituksen osalta Metsäkeskus muistuttaa, että Metsälaki (1093/1996) asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Metsälakia sovelletaan vain yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan myös luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä.

Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kamera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki).

Metsälain 10§ kohteet ja Luonnonsuojelulain 49§ kohteet tulee huomioida arvioinnin ja kaavan tausta-aineistoina maankäyttöä suunniteltaessa (esimerkiksi kaavaselvityksen liitekarttana), mutta niitä ei tarvitse/tule esittää erillisinä merkintöinä kaavassa, koska eliölajien esiintymis- ja elinalueet muuttuvat ajassa ja kaavakartalle merkittynä tieto ei näin ollen ole ajantasaista.

Säteilyturvakeskus (STUK)

Tuulivoimapuiston sähköjohdot ja -laitteet eivät aiheuta säteilyturvallisuuden kannalta merkittäviä sähkö- tai magneettikenttiä lähiympäristön asukkaille. Säteilyturvallisuuksyyt eivät siten estä tuulivoimapuiston rakentamista arviointiohjelmassa esitetyn suunnitelman mukaisesti.

Voimajohto aiheuttaa ympärilleen pientaajuisten sähkö- ja magneettikentän. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1045/2018) on vahvistettu väestön altistuksen raja-arvot ja toimenpidetasot näille kentille. Asetusta ei sovelleta sähköturvallisuuslain (1135/2016) vaatimusten mukaisten suurjännitteisten ilmajohtojen, mm. 400 kV ja 110 kV voimajohtojen, aiheuttamaan altistukseen sähkökentälle. Magneettikentän toimenpidetaso 200 µT ei ylitä voimajohtojen allakaan, jossa on

suurimmat magneettikentät. Asetus ei siten rajoita oleskelua voimajohtojen läheisyydessä eli maa- tai metsätaloustöitä tai virkistyskäyttöä mm. metsästykseseen, sienestykseen ja marjojen poimintaan. Asetus ei myöskään rajoita voimajohtojen sijoittamista asuin- tai lomarakennusten läheisyyteen.

Asetus ja sähköturvallisuuslain vaatimukset suojaavat voimajohtojen sähkö- ja magneettikentän välittömiltä haittavaikutuksilta. Voimajohtojen magneettikentällä epäillään kuitenkin olevan haitallisia pitkäaikaisvaikutuksia. Osa 40 viime vuoden aikana tehdyistä väestötutkimuksista on antanut viitteitä siitä, että asumisesta voimajohtojen läheisyydessä saattaisi olla terveydellistä haittaa lapsille. Näissä tutkimuksissa on havaittu, että voimajohtojen lähellä asuvilla lapsilla näyttäisi olleen hieman suurempi riski sairastua leukemiaan, kun lapset altistuivat pitkäaikaisesti magneettikentälle, jonka keskimääräinen vuontiheys oli enemmän kuin 0,4 µT. Solu- ja eläinkokeista saadut tulokset eivät ole tukeneet tätä havaintoa. Ei tunneta mekanisme, jolla voimajohtojen magneettikenttä aiheuttaisi leukemiaa tai muita syöpiä. Väestötutkimuksissa ei ole voitu osoittaa, että leukemia olisi seurausta altistuksesta magneettikentälle. Väestötutkimuksissa havaittua lievää

21.11.2022

leukemiariskin kasvua ei ole voitu osoittaa tilastoharhaksi. Voimajohtojen sähkökentällä ei ole todettu olevan haitallisia pitkäaikaisvaikutuksia.

Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksiin liittyvän epävarmuuden vuoksi STUK suosittelee uusien 400 kV ja 110 kV voimajohtojen rakentamista siten, että niiden aiheuttama magneettivuon tiheys ei pitkäaikaisesti ylittäisi 0,4 μ T voimajohtojen lähellä sijaitsevilla asuinrakennuksissa, jos se järkevin toimenpitein on mahdollista. Velvoittavaa estettä ei säteilyturvallisuuksista ole voimajohtojen rakentamiseen arviointiohjelmassa esitetyn suunnitelman mukaisesti.

Toholammin kunta

Tuulipuiston osalta Toholammin kunnalla ei ole huomautettavaa. Tarkasteltavan 400 tai 110 kilovoltin (B) voimajohtohankkeen sijoittaminen hankealueelta suoraan länteen aiheuttaa kuntalaisille kohtuutonta haittaa. Johtolinjan alle jäävät metsätalousmaat ovat sen jälkeen hyödyttömiä. Voimalinjan vetäminen lestijoki-laakson läpi muuttaisi maisemakuvaa peruuttamattomasti arvokkaan jokilaakson maisema-alueen. Voimalinjan vetäminen kuntataajaman välittömästä läheisyydestä, tulisi vaikeuttamaan maankäyttöä keskustaajaman laajentuessa.

Toholammin kunnan näkemyksen mukaan laaditussa YVA-ohjelmassa esitetyt lähtötiedot Toholammin kuntaa koskien ovat oikeita ja riittäviä YVA-arvioinnin pohjaksi. Arvioinnin osana kunta haluaa tuoda esille, että esitetyistä B reittivaihtoehdoista aiheuttaa huomattavaa haittaa nykyisen maankäytön ja valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen näkökulmasta. Vaihtoehdon toteuttaminen keskustan tuntumaan heikentää valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoja alueella, jossa suuri osa Toholammin asukkaista asuu ja asioi. Johtokäytävä jakaa keskustaajaman selkeästi kahteen osaan ja pirstaloi keskeisen, potentiaalisen taajaman laajentumissuunnan (esim. Kerttulan kentän alue). Reittivaihtoehdon haitalliset vaikutukset ovat kohtuuttoman suuret ja kunta ei tule sitä vaihtoehtoa hyväksymään.

Vaikutukset maanomistajiin:

1. Yleistä

Nyt käynnissä olevassa Kenkäkankaan tuulivoimahankkeen ja voimalinjahankkeen YVA-menettelyssä on kyettävä huomioimaan myös ihmisiin, maanomistajiin ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset. YVA on pidettävä isossa roolissa tämän tyyppisessä valtakunnallisesti merkittävässä hankkeissa, ja näitä ihmisiin, maanomistajiin ja elinkeinoihin liittyviä näkökulmia ei saa väheksyä. Arvioinnin on oltava vuorovaikutteista sekä otettava huomioon myös subjektiivisten kokemusten merkitys.

2. Nykyisen korvauskäytännön ongelmat

Korvausmenettely huomioi vain sen hetkisen maan arvon. Korvaus maksetaan kertakorvauksena. Näin ollen lunastuksen myötä maanomistaja luopuu pysyvästi sekä nykyisistä että tulevista mahdollisuuksistaan hyödyntää omistamaansa maata. Muuttuvassa toimintaympäristössä nykytilanne ei huomioi mahdollisuuksia esim. metsätalouden uusi ansaintakeinoja kuten hiilikompensaatiota.

Lunastukset toteutetaan vastoin maanomistajan tahtoa. Korvauksen perusteena olevat maapohjan taulukoarvot eivät vastaa todellisia markkina-arvoja. Sen vuoksi korvaus ei vastaa maanomistajien näkemystä oikeudenmukaisesta korvauksesta.

3. Korvauskäytännön kehittäminen

Tavoitteena tulee olla, että korvauksella maanomistaja pystyisi hankkimaan vastaavan pinta-alan verran samanlaista maata. Maanomistajille maksettavat korvaukset tulee perustua todellisiin markkina-arvoihin. Lisäksi korvausten tulee noudattaa täyden arvon korvaamisen periaatetta.

Käyttöoikeuden lunastuksessa tulee antaa jälleenhankintatakuu. Tämä tarkoittaa, että korvauksen määrä riittää uuden maan hankintaan ja kattaa myös siitä aiheutuvat muut kulut. Myös aiheutuvat haitat on korvattava täysimääräisesti.

Jotta lunastukset eivät aiheuttaisi ongelmia ihmisille ja elinkeinoille, tulee lunastuslaki uudistaa mahdollisimman pian. Olisi perusteltua avata myös keskustelu muista korvausmuodoista, kuten esimerkiksi lunastettavan maan korvaaminen yhteismetsäosuuksina.

Muutoin Toholammin kunnalla ei ole huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

21.11.2022

Verkko Korpela Oy

Verkko Korpela Oy ilmoittaa, että sillä ei ole huomauttamista Semecon Oy:n Kenkäkankaan tuulivoimapuiston (Sievi) hankkeeseen liittyen.

Väylävirasto

Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisu 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa. Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys on voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + suoja-alue maantien keskeltä lukien.

Tuulivoimalahankkeen suunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastointiin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluvissa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinyölväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen maanteiden kunnossapidon aluevastaavaan. Liittymäluvat maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus.

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvää estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohdot maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeyskseen liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain, voi jäädä luvanhakijan vastuulle. Tasoristeysluvan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon, kirjaamo@vayla.fi. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisu 8/2021 sekä tiivistelmä).

Mielipiteet

Mielipide 1

Ilmoitan näin sähköpostilla vielä sen 26.09.2022 kertamani tiedon Maakotkan pesästä. Pesä sijaitsee noin x km päässä hankealueesta x. (tieto on salassapidettävää, etäisyys ja ilmansuunta poistettu). Maakotka tarvitsee reviiriä noin 150- 300 neliökilometriä riippuen ravinnon saatavuudesta. (Maakotka – Wikipedia) Lisäksi on tiedossa Kalasääksen tekopesä Aittosten alueella, se on ollut jo pitempään. Pesinnästä minulla ei ole tietoa, varmaankin odotetaan, että siihen tulisi Kalasääski. Tämän syksyn aikana on tehty havainto liito-oravasta noin 3 km päässä hankealueesta Koppelokosken lähellä. Havainnon teki paikallinen lintuharrastaja. Metsäpeura kanta on yleistynyt suunnitellulla tuulipuisto alueella. Tuulipuiston rakentaminen karkottaisi kyllä peurat. Onko varmaa ja tutkittua tietoa, että peurat ja yleensäkin riistaeläimet palaisivat alueelle tuulimyllyjen pyöriessä. YVA- ohjelmassa kerrotaan, että v. 2022 pesimälinnustosta selvitystä on tehty n. 100 h, joka on vasta räätäilyä alueen linnustosta. Näin suuressa hankkeessa selvityksen pitää kestää useita vuosia, jotta saadaan kattava selvitys linnustosta sekä hivistä, peuroista, kauriista, karhuista, susista, ahmoista, ilveksistä. Näiden kaikkien jälki- ja näköhavaintoja on hankealueella tehty.

Pöllöjen kartoituksesta kerrottiin, että sitä oli suoritettu huhtikuussa 2022 kaksi päivää. On hämmästyttävää, miten kevein perustein voidaan tehdä päätelmä näin suuressa hankkeessa, että tuulimyllyt eivät aiheuta vaaraa pöllöille. Esimerkiksi menneenä vuonna pöllöjen soidin oli jo maaliskuussa. Huhtikuussa olivat jo pesimässä. Se tässä on surullista, miten suuri erämaa-alue pirstaloituu tuulimyllyjen ja uusien teiden takia. Mikä on järvien, jokien ja purojen tila, jos hanke toteutuu näin suurena. Mielestäni Tuulipuiston koko saisi olla sellainen (myös monen muun alueen asukkaana mielestä), että tuotettu sähkö voidaan johtaa maakaapelilla eteenpäin. Näin välttää massiivisilta linjojen rakentamisilta. Maaseuduntulevaisuus-lehdessä ollut uutinen 7.6.2022, jossa kerrottiin norjalaisesta, noin vuosi sitten julkaistusta tutkimuksesta, että "Yksi

21.11.2022

voimala päästää noin 60- 70 kg mikromuoveja vuodessa luontoon. Nykyisten tuulimyllyjen siivet valmistetaan kerroksittain. Käytetyt materiaalit ovat muoviteollisuuden kovia kemikaaleja. Yhtenä bisfenol A. Varsinkin ikävä aine, jonka käyttöä rajoitettu ja valvotaan tarkasti."

En ymmärrä tuollaista toimintaa, että hankkeesta esitetyt karttapohjat ovat niin epäselvät, että niistä ei erota asutusta selvästi.

Mielipide 2

Näitä tuulivoimahankkeita tuntuu tulevan lähiympäristöön vähänväliä. Varsinaiset voimalat pyritään sijoittamaan riittävän kauaksi asutuksesta jotta ne eivät aiheuttaisi kohtuutonta haittaa alueen asukkaille. Toisin on sähkön siirtolinjojen kanssa. Massiivisia linjoja suunnitellaan ja rakennetaan asuintalojen ja tuotantorakennusten läheisyyteen ja viljelyaukeuksien ja metsien läpi. Täällä Toholammilla on huolta aiheuttanut Jylkkä-Alajärvi 2*400 kv 100 metriä leveä ja 40 metriä korkea linjahanke. Nyt siihen olisi liittymässä Kenkäkankaalta tuleva sähkölinja Toholammin kirkonkylän vieressä olevaan jo hyvin paljon vastustusta saaneeseen J-A linjahankeseen. Molemmat linjasuunnitelmat tuhoaisivat toteutuessaan Suomessa korkealle arvostetun ja suojellun kulttuurihistoriallisen maaseutumaiseman ! Paikallinen sähkönsiirtoyritys Korpelan Voima on saannut poistettu ks. alueelta kymmeniä ilmajohtopylväitä siirtymällä maakaapelointiin. 400 kv pylväskoko on maataloudelle ja maisemalle valtava haitta. Näiden kahden sähkölinjan sijainti Lestijoessa sijaitsevien järvien Iso-Papuan ja Kirkkojärven välissä on lintujen kannalta käsittämätön. Keväisin ja syksyisin järvien välillä on todella vilkas "lentoliikenne". Lintujen lentämistä sähkölankoihin yritetään estää oransseilla isoilla palloilla tai jollain muulla heijastavalla pelottimella jolloin sähkölinjan maisemahaitta entisestään korostuisi ! Toholammilla on lainsäädöllisesti määrätty rakentaminen pois viljelyaukealta alueen reunoille niin miksi sähkönsiirtoyritys saisi toteuttaa tyrmistyttävän suunnitelmansa ! Allekirjoittanut vastustaa kyseistä sähkölinjausta voimakkaasti edellämainituista syistä ja henkilökohtaisesti linjat olisivat ns. jokapäivä näkökentässä ja haittaisivat peltoviljelyä huomattavasti.

Mielipide 3

Emme kommentoi Kenkäkankaan tuulimyllyhankkeessa myllyjen sijoittelua. Lausumme sähkölinjasuunnittelua varten ainoaksi vaihtoehdoksi; Emme tule hyväksymään Kenkäkankaan tuulivoimahankkeen sähkölinjasuunnitelmassa olevaa ehdotusta VEA Linjaa joka tulisi kulkemaan Louetjärven ja Ryhmäjärven loma-asutus- ja liikunta-alueilla sekä Louekalvion hiihtokeskuksen liikunta-alueella. Riistakanta on myös hyvä, joten metsästysharrastus on erittäin aktiivista. Sähkölinjahakkuut veisivät riistakantaa alas ja myös harrastustoiminnalta pohjan. Tämä linja jouduttaisiin myös viemään metsäalueiden sekä aktiiviviljelyssä olevien laajojen peltoalueiden läpi. Avarille peltomaisemille pysähtyy runsaasti joutsenia ja hanhia levähtämään muuttoaikoina. Sähkölinjan teko näin suurella peltoalueella on poissuljettu. Myös ammattimainen metsätalous ja vain metsästä tuloja saava maanomistajaväestö menettää linjahakkuussa ja jatkossa metsätaloustyöstä poisjäävältä linja-alueelta saatavat metsätalouden tulot. Elinkeino menetetään.
Ainoa järkevä mahdollisuus sähkönsiirtolinjalle on VEB vietyä suoraan tien 63 yli ja sen vierellä Ullavan suuntaan.

Mielipide 4

Haluaisin ottaa kantaa Kenkäkankaan tuulipuiston YVA:ssa esitettyihin sähkölinjojen linjausvaihtoehtoihin.

VE B Kenkäkangas-Ullava kulkee useassa kohdassa Lestijoki-alueen kulttuurimaiseman läpi, joka on suojeltu Valtioneuvoston päätöksellä VAMA 2021. Alue on kierrettävissä useammasta kohtaa esim. Riuttasissa tai Korpelassa, joten linjan rakentamista kulttuurihistoriallisesti merkittävän alueen läpi ei voida perustella yleisellä tarpeella. Aluetta voidaan pitää myös biodiversiteetin kannalta merkittävänä, koska joen rannoilla pesii merkittävä määrä vesilintuja.

Lisäksi haluaisin antaa hieman palautetta YVA raportissa esitettyihin pohjakarttoihin liittyen. Mielestäni on harmillista, että karttojen mittakaava on niin suuri, ettei niistä voi kunnolla erottaa linjan tarkkaa suunniteltua sijaintia maastossa. Karttojen pitäisi olla vähintään mittakaavassa 1:50000, jolloin tavallisella ihmisellä olisi paremmat mahdollisuudet tulkita ja arvioida suunnitteilla olevan linjan todellisia vaikutuksia. Raportissa esitetystä kartasta ei voi erottaa esimerkiksi taloja tai tarkempaa tiestöä, jonka avulla maan- ja kiinteistön omistajat voisivat tarkemmin arvioida suunnitellun linjauksen todellisia vaikutuksia. WMS-rajapinnasta voidaan kuitenkin tuoda erittäinkin tarkkaa karttamateriaalia sekä kiinteistörajajoja.

21.11.2022

Mielipide 5

Vastustan linjaa VE B (kenkäkangas-ullava), joka kulkee Toholammin jokilaakson päältä.

Linja menee liian lähellä asutusta ja pilaa Toholammin kulttuurimaiseman. Toholammin alueella liikkuu säännöllisesti myös mm. maa- ja merikotkia. Linja menee suoraan lentoreittien kohdalta aiheuttaen suuren vaaran linnuille.

Olisi asiallista miettiä asutusten lähellä maakaapelointia.

Mielipide 6

Vastustan täysin Toholammin kautta suunniteltuja sähkösiirtolinjoja jotka on yvaan merkitty (VE B kenkäkangas-ullava) vihreällä katkoviivalla. Kaikki tuulivoimalat tulevat Sievin puolelle, niin kaikki voimajohtot saavat mennä tasa-arvon vuoksi Sievin puolelle, sieviläisten maita pitkin.

Sähkösiirtolinja VE B kenkäkangas-ullava on erittäin haitallinen Toholammin luonnolle ja maanomistajille. Linjan lunastuskorvaukset on mitättömät ja linja pirstaloi metsiä. VE B on suunniteltu kikurinnevan vierestä joka on äärimmäisen tärkeä metsäkanalintujen soidinsuo. Toholammin kohdalla, lestijokilaakson yli vedettäessä voimalinja tuhoaa ainutlaatuisen kulttuurimaiseman. Kevättulvien aikaan Lestijokilaakso, koko Toholammin alueella, kerää valtavat määrät muuttolintuja ja näiden takia pesivät kannat ovat runsaita.

Lestijokilaaksossa on Toholammin tärkeimpiä kosteikkoja. Alueella esiintyy jatkuvasti haikaroita, kalasääskiä, paljon lepakoita, merikotkia, pöllöjä mm. Huuhkajia, sekä maakotkia sorsista puhumattakaan.

Lestijokilaakso toimii lintujen lentoreittinä. Esimerkiksi jokilaaksossa liikkuu usein maakotkia ja mereltä lentää säännöllisesti merikotkia jotka kulkevat jokilaaksoa pitkin aivan Toholammin taajamassa olevaan jokilaakson kuusikkoon, levähtävät siinä ja lähtevät samaa reittiä takaisin merelle.

Merikotkan lentokorkeus on juuri voimalinjojen korkeudella. WWF on tehnyt "OHJE MERIKOTKIEN HUOMIOON OTTAMISEKSI TUULIVOIMALOITA SUUNNITELTAESSA" siinä selkeästi mainitaan, että voimajohtoja ei saa suunnitella merikotkan tärkeille saalisalueille ja lentoreiteille. Toholammilla liikkuvista merikotkista on kuvia ja videoita, josta voitte asian halutessanne todentaa. Lestijokilaakson yli suunniteltu voimalinja katkaisee lintujen lentoreitin, eivätkä johtoihin laitettavat huomiopallot auta ja Lintujen törmäyksiä voimalinjaan tulisi paljon. Voimalinjat rumentavat lestijokilaaksossa satojen talojen kulttuurimaisemaa ja laskisi kiinteistöjen arvoja merkittävästi.

Vastustan VE B kenkäkangas-ullava sähkösiirtolinjaa aikaisemmin mainituin perusteluin.

Mielipide 7 (Maunun kylän asukkaat, 65 allekirjoitusta)

Semecon Oy voimajohtohankkeen VE B Kenkäkangas-Ullava suunnitelmissa on vetää voimalinja Toholammin arvokkaan kulttuurimaiseman läpi, jossa joki virtaa viljelyspeltojen halki. Lisäksi linja kulkisi Toholammin keskustan läpi. Hanke kokonaisuudessaan on niin mittava, että sen ympäristövaikutukset eivät ole vähäiset. Ihmettelimme, miten voidaan edes suunnitella kyseistä linjaa rikkomaan suojeltua kaunista maisemaa ja kulkemaan läheltä keskustaa.

Mielestämme tämän linjan voisi rakentaa Toholampi-Kannus- rajalle, jolloin maisemahaitta olisi huomattavasti vähäisempi.

Vastustamme suunniteltua voimalinjahanketta Toholammin läpi.

Mielipide 8

Mielipiteeni ympäristön vaikutusten arviointiohjelmasta sähkösiirtolinjan osalta.

Mielestäni VE A Sievin puolta on erittäin hyvä sähkösiirtolinjareitti haittojen vähäisyyksien vuoksi.

VE B sähkölinjan reitiksi on erittäin huono vaihtoehto, johtuen arvokkaasta suojellusta Toholammin jokilaaksoista.

Nyt tällä hetkellä ei voida rakentaa taloja jokilaaksoon jokivarteen, saati sitten leveitä rumia johtoreittejä korkeine metallipylväineen. Toholammilla on rakennuskiellossa suojeltu jokivarsialue, johtoreiteistä ja tuulimyllyalueista johtuen rakennuskielloalueet vain laajenevat entisestään.

Maa- ja metsätalouden hoito vaikeutuu.

Terveisin metsänomistaja

21.11.2022

Mielipide 9

Mielestämme Kenkäkankaan tuulivoimapuiston YVA selvityksessä esitetty sähkönsiirtovaihtoehto B tulisi jättää huomioimatta.

Jokainen b-vaihtoehdossa esitetty sähköverkko kulkisi läpi Toholammin valtakunnallisestikin arvokkaaksi tunnustetun kulttuurimaiseman.

Sähköverkoston negatiiviset vaikutukset olisivat mittavat. Ei ainoastaan merkittävä kulttuurimaisema tuhoudu, vaan sähköverkko vie muun muassa mukanaan mittavan määrän pinta-alaa, laskee talojen arvoja ja vaikuttaa suoraan linnustoon. Toholammilla kokoontuu laajasti muuttolintuparvia sekä keväisin että syksyisin. Myös maa- ja merikotkista on useita havaintoja vuosittain. Lestijokilaakson ulkopuolella b-vaihtoehdossa esitetty verkkolinja kulkisi useiden erämaisten suoalueiden läpi, jossa muun muassa kalasääksi pesii säännöllisesti.

On kohtuutonta vaatia, että Toholampi asukkaineen joutuu maksamaan Sievin tuulivoimaloiden haitat hyötymättä tästä mitenkään.

Mielipide 10

Vastustan ehdottomasti itäistä vaihtoehtoa kenkäkankaan tuulivoimalan siirtolinjalle seuraavista syistä:

- Kulkisi arvokkaan kulttuurimaiseman läpi Toholammilla, on siis pysyvä maisemahaitta.
- Tulisi kulkemaan liian lähellä asutusta.
- Aiheuttaa haittaa Lestijoen linnustolle.